

د ستراتيژيکو او سيمه ييزو څېړنو مرکز

تحليل هفته

گڼه: 512

(25 - 31 حمل 1405 هـ ش)

له ايران سره د امريکا متحده ايالاتو او صيهونستي رژيم جگړه؛ لاملونه او لړ ليد

دا نشریه د افغانستان او سیمې د مهمو سیاسي، امنیتي، اقتصادي او ټولنیزو پېښو د تحلیل اوونیزه خپرونه ده چې د ستراتيژيکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز له لوري په پښتو، دري، انګلیسي او عربي ژبو چمتو کېږي او خپرېږي.

په دې گڼه کې لولئ:

- له ایران سره د امریکا متحده ایالاتو او صیہونستي رژیم جگړه؛ لاملونه او لړ لید 3.....
- د جگړې د رامنځ ته کېدو لاملونه 3.....
- د جگړې د مودې ارزونه 4.....
- د پاکستان مذاکرات 5.....
- د اوسني وضعیت لړلید 6.....
- پایله 8.....
- سرچینې 9.....

له ایران سره د امریکا متحده ایالاتو او صهیونستی رژیم جگړه؛ لاملونه او لر لید

سریزه

له ایران سره د امریکا او اسراییلو جگړه د نږدې څلویښتنو ورځو جگړې وروسته د پاکستان په منځگړیتوب، د دوو اونیو لپاره د اوربند په اعلان سره ودرول شوه. هغه څه چې دلته روښانه دي، دې اوربند په موقت ډول جگړه ودروله، نه دا چې په بشپړه توګه مسله حل شوي وي. مهمه پوښتنه دا ده چې لرلید څه ښیي؛ آیا اوسنی اوربند به شخړه پای ته ورسوي یا به جگړه بیا پیل شي؟ د دې پوښتنې ځواب به هغه وخت روښانه شي چې کله د جگړې لاملونه وڅېړل شي، د جگړې بهیر او د دواړو اړخونو د غوښتنو پلي کول و ارزول شي.

د جگړې د رامنځ ته کېدو لاملونه

د امریکا او صهیونیست رژیم لخوا د ایران پر وړاندې پوځي برید، چې دوه ځله ترسره شو، په څو بنسټیزو مسلو کې ریښې لري. لومړۍ او بنسټیزه مسله د ایران اتومي مسله ده. ایران له دوو لسیزو راهیسې هڅه کوي چې د اتومي ټیکنالوژۍ لرونکو هېوادونو په لیکه کې شامل شي. که څه هم تهران په رسمي ډول اعلان کړی چې خپل اتومي پروګرام یې سوله ییز دی، خو امریکا او صهیونیست رژیم په دې باور دي چې تهران د خپل اتومي پروګرام د سوله ییز طبیعت تر پوښنې لاندې د اتومي وسلو پراختیا تعقیبوي. دا مسله، چې د نړیوالې اتومي انرژۍ ادارې لخوا د ملګرو ملتونو امنیت شورا ته راجع شوه او د ایران پر وړاندې د نړیوالو بنديزونو د لګولو لامل شوه.¹ بالاخره د ایران او نړیوالو قدرتونو (۵+۱) ترمنځ د څو پړاوونو خبرو اترو وروسته، د «برجام» په نوم یوه موافقه په ۲۰۱۶ کال کې لاسلیک شوه.² دا موافقه، چې په متحده ایالاتو کې د اوباما ادارې لخوا تصویب شوه، خو کله چې ډونالد ټرمپ په ۲۰۱۸ کال کې واک ته ورسېد په یو اړخیزه توګه له پورته ذکر شوي تړون څخه امریکا ووتله؛ ځکه چې ټرمپ د صهیونیست رژیم سره په همغږۍ پدې نظر دی چې د ایران لپاره د غني کولو منل، دې هېواد ته دا فرصت ورکوي چې په پټه توګه د یورانینو د غني کولو په بهانه ځان د اتومي وسلو د جوړولو مرحلې ته رسوي.³ لدې پرته، څرنگه چې د ایران د اتومي مسلې حل کول د اتومي پروګرام پورې اړوند ټول بنديزونه لرې کول اړین وو او لدې لارې د ایران اقتصادي پرمختګ ترسره کېږي، د ټرمپ په باور، که تهران په اقتصادي توګه پرمختګ وکړي، نو خپل نور پروګرامونه لکه د توغندیو صنعت پراختیا او په ټول منځني ختیځ کې د مقاومت ځواکونه به پیاوړي کړي. له همدې امله، هغه د ایران پر وړاندې د ټولو بنديزونو د پلي کولو لپاره د اتومي پروګرام څخه د پلمې په توګه کار واخیست. د داسې اقدام په ځواب کې، تهران خپل اتومي پروګرام په ډیر جدیت او هر اړخیزه توګه تعقیب کړ. وروسته له هغه

چې ټرمپ په متحده ايالاتو کې بيا واک ته ورسېد، هغه يو ترکيب چې بنديزونه، گوانبونه، خبرې اترې او په پای کې جگړه په کې شامله ده، پيل کړ.

دوهمه او تر ټولو مهمه مسله چې د امريکا او صهيونيستي رژيم لپاره د منلو وړ نه ده، د ايران د توغنديو د صنعت پراختيا ده. د ايران د توغنديو پراختيا په عملي توگه د صهيونيستي رژيم او په منځني ختيځ کې د امريکا د گټو لپاره مستقيم گوانب گڼل کېږي. که څه هم دا مسله د امريکايي او صهيونيستي چارواکو لخوا خو ځله راپورته شوې، خو دا هيڅکله د دواړو خواوو لخوا په رسمي ډول د خبرو اترو د پروسې د يوې برخې په توگه نه ده پېژندل شوې. په هرصورت، د خبرو اترو په دواړو پړاوونو کې، ځينې وختونه د ځينو امريکايي چارواکو لخوا د څېړلو لپاره د مسلو يوه برخه گڼل کېده، لکه د امريکايي چارواکو غوښتنه چې ايران بايد د توغنديو پروگرام محدود کړي او د ايراني توغنديو واټن 500 کيلومترو ته راټيټ شي.⁴ د ايران لخوا ددې مسلې په کلکه رد کول هم ممکن د امريکا-صهيونيستي رژيم لخوا په ايران د بريد يو عامل گڼل کېدای شي.

د امريکا او صهيونيستي رژيم لپاره يوه بله د نه زغملو وړ مسله د ايران لخوا د هغو ډلو او غورځنگونو ملاتړ دی چې په منځني ختيځ کې د صهيونيستي رژيم او امريکايي گټو پر وړاندې پوځي فعاليتونه ترسره کوي. په لبنان کې د حزب الله، په عراق کې د حشدشعبی او نورې پوځي ډلې او په يمن کې حوثيان، چې ټول يې د ايران لخوا ملاتړ کېږي او د "مقاومت محور" بلل کېږي. دې ته په پام سره چې دا ډلې د ايران له ملاتړ څخه برخمنې دي، لدې امله د صهيونيستي رژيم او متحده ايالاتو لپاره يوه جدي ننگونه گرځيدلې ده، دا وضعیت د ډونالډ ټرمپ لپاره د نارضايتي سبب گرځيدلی دی؛ تر دې چې هغه د دې گوانب مخنيوی لپاره د دې ډلو سره په مقابل کې نه، بلکې د دوي اصلي سرچينې، ايران په نښه کولو کې گوري، کوم چې په سياسي ادبياتو کې د "د مار په سر وهلو" په توگه تعبير شوی.

د جگړې د مودې ارزونه

دې ته په پام سره چې ايران د ټرمپ هيڅ غوښتنه په دريو واړو محورونو کې نه قبلوي، يا دا چې امريکا ايران د خپلو اټومي او توغنديو پاليسيو او په سيمه کې د مقاومت ډلو ملاتړ سره وزغملی شي او يا دا چې اقتصادي فشار د تحميلولو تعقيبولو ته پرته له دې چې مطلوبه پايله ترلاسه کړي دوام ورکړي او يا د پوځي انتخاب سره مسله حل کړي وي. لکه څنگه چې وليدل شوه، ټرمپ پوځي انتخاب د منطق او پرېکنده وسيلې په توگه غوره کړ. په لومړي پړاو کې، دولس ورځنۍ جگړه د صهيونيستي رژيم لخوا ترسره شوه، چې په کې متحده ايالاتو يوازې د ايران په دريو اټومي ځايونو باندې عمليات ترسره کړل، مگر په دوهم پړاو کې، جگړه د متحده ايالاتو او صهيونيستي رژيم لخوا په گډه د يوې مياشتې څخه ډير وخت لپاره روانه وه. د دواړو جگړو په اوږدو کې، په ايران باندې له ځمکې او سمندر څخه پراخ هوايي بريدونه ترسره شول، چې د ايران

لپاره د نورو زیانونو سربیره د دې هېواد د مذهبي مشر آیت الله علي خامنه ترڅنگ، د ایران نږدې ټول لومړي او حتی دوهم درجه پوځي قوماندانان، د ملي امنیت شورا سکرتر او د رهبر سلاکاران په شمول، قرباني شول. د ایران د مشر او قوماندانانو په نښه کول په دې مفکوره ترسره شول چې گوندې د ایران د پوځي ځواک د له منځه وړلو سربیره، د رژیم د اصلي چارواکو او پرېکړه کوونکو له منځه وړلو سره به د ایران رژیم سقوط وکړي او په دې هېواد کې به حکومت نسکور شي. برعکس، د ایران له خوا دا مفکوره رد شوه د مشر او پوځي قوماندانانو له منځه تللو سره یې نه یوازې رژیم نسکور نه شو، بلکې پرته له کومې کمزورۍ یا نیمگړتیا څخه، ایران وکولی شو چې د صهیونیست رژیم او په سیمه کې د امریکا ټولې اډې په دواړو جبهو کې د خپلو بې پیلوټه الوتکو او توغندیو د لویو وسلو په کارولو سره تر برید لاندې وساتي. د پوځي بندون سربیره، هغه څه چې د جگړې معادله یې تقریبا د ایران په گټه بدله کړه د هرمز تنگي تړل و. د هرمز تنگي تړل د ایران لپاره ډیرې گټې رامینځته کړې. لومړی، نړۍ یې د انرژۍ بحران ته ورسوله او په ترمپ باندې د فشار لپاره یوه وسیله شوه؛ دوهم، دا په ناټو کې د امریکا نور متحدین د ایران په وړاندې جگړې ته د ننوتلو څخه منع کړل؛ دریم، د کښتو څخه د تیرېدو فیس اخیستلو سره د ایران لپاره د عاید سرچینه شوه او څلورم، ترمپ یې دې ته اړ کړ چې د انرژۍ بحران مخنیوي لپاره په ایران باندې د تېلو بندیزونو یوه برخه وځنډوي، پداسې حال کې چې ایران په آزاده توگه خپل تېل د تنگي له لارې تیرېدو ته اجازه ورکړه، نورو ته اجازه نه وه ورکړل شوې او متحده ایالات هیڅ ونه شو کولای. د هرمز تنگي د تړلو او د دودیز پوځي بندښت له امله رامنځته شوي بحران ترمپ اړ کړ چې د هرمز تنگي د بیا پرانیستلو لپاره ضرب الاجل وټاکي، تر دې چې په وروستي حالت کې یې خپل ضرب الاجل د دې گواښ سره وټاکه چې که ایراني ځواکونه تنگي خلاص نه کړي او تهران د خبرو اترو میز ته چې پاکستان یې د کوربه توب لپاره چمتووالی اعلان کړی ونه رسیږي، نو هغه به په ټول ایران کې د انرژۍ ټولې فابریکې، د اورگاډي کښې او پلونه په نښه کړي ترڅو د هغه هېواد تمدن له منځه یوسي. حتی لدې د مخه، هغه تهران ته نږدې د کرج په سیمه کې یو مشهور پل چې د B2 پل په نوم یادېده په نښه او ویجاړ کړ، چې ویل کیږي په منځني ختیځ کې تر ټولو لوی پل دی. که څه هم سپاه پاسداران انقلاب اسلامي په بدل کې گواښ وکړ چې که د دوي د هېواد د انرژۍ پر زیربناوو برید وشي، نو دوي به په ټول منځني ختیځ کې د انرژۍ ټول زیربناوې په داسې ډول ویجاړې کړي چې هر څوک به د کلونو لپاره له دې څخه محروم کړي، لیکن د ترمپ د ضرب الاجل څخه مخکې په وروستيو ساعتونو کې، تهران اعلان وکړ چې دوي د دوه اونیو اوربند سره موافقه کړې، چې په دې موده کې به تنگي د ټولو کښتو ترافیک لپاره خلاص وي.

د پاکستان مذاکرات

د اوربند له اعلان څخه لږ وروسته، د امریکا متحده ایالاتو مرستیال ولسمشر ډي جي وینس په مشرۍ د امریکا استازو او د محمد باقر قالیباف په مشرۍ د ایران استازو په پاکستان کې مستقیمې او ژورې خبرې اترې پیل کړې، چې د څو ساعتونو خبرو اترو وروسته پرته له کومې پایلې یا موافقې پای ته ورسېدې.⁵ دا واضح وه چې دا خبرې اترې او په راتلونکي کې نورې هر ډول خبرې اترې د امریکا غوښتنو او د ایران مخکینیو شرایطو ته په پام سره به ناکامې شي. د دې قطعي پریکړې دلیل په دې حقیقت کې دی چې واشنگتن غواړي ایران د اټومي ټیکنالوژۍ او اوږد واټن توغندیو له وسلو څخه پاک وي، پداسې حال کې چې تهران د اټومي بډاینې او د اوږد واټن توغندیو د وسلو درلودل خپل نه جلا کیدونکی حق گڼي. د واشنگتن او تل ابیب لپاره، ایران چې اټومي ټیکنالوژي او د توغندیو وسلې ولري یو موجود گواښ او د دوي گټو ته خنډ بولي، پداسې حال کې چې د تهران لپاره، د اټومي ټیکنالوژۍ او د توغندیو د وسلو درلودل د بقا او پرمختګ تضمین دی. دې معادلې کې د دواړو خواوو امتیازونه روښانه پایلې لري: د صهیونیست رژیم لپاره، د یو دښمن ځواک څخه دوامداره ویره او گواښ، د متحده ایالاتو لپاره، په سیمه کې د حیاتي گټو لپاره دوامداره گواښ او د ایران لپاره، د بقا او ویجاړۍ مسئله ده. له همدې امله، دا روښانه ده چې خبرې اترې گټورې نه شي کېدی او دا هم روښانه شوې ده چې جگړه، د وروستي حل په توګه، نشي کولی ستونزه حل کړي. د دې وضعیت پر بنسټ، دا پوښتنه رامنځته کېږي چې د دې جگړې لرلید کوم انځور وړاندې کوي؟

د اوسني وضعیت لرلید

د پورته پوښتنې په ځواب کې او د پورته توضیح شوي وضعیت ته په کتو، لرلید څو انځورونه په ګوته کوي:

لومړی: امریکا او صهیونیستي رژیم به یو ځل بیا پوځي انتخاب ته مخه کړي او دا ځل به د ډیر سخت پوځي ځواک په کارولو سره، چې حتی د تاکتیکی اټومي وسلو کارول هم امکان ولري، دوي به ایران تر هغه وخته پورې په نښه کړي چې په بشپړ ډول ویجاړ شي یا تسلیم شي او د دوي غوښتنو سره سم عمل وکړي. که څه هم امریکا او صهیونیستي رژیم لوړ پوځي ځواک او کافي اقتصادي او لوجستیکي وړتیاوې لري چې پوځي اقدام ته دوام ورکړي، دا اقدام له څو محدودیتونو سره چې یو یې د لوړ لګښت خطر دی سره مخ دی، چې د دې اېشن اغیزمنتوب منطق له منځه وړي. لومړی، ایران د نږدې څلوېښت ورځنۍ جگړې په جریان کې ونښودله چې نه یوازې د ایران رژیم سقوط نه دی کړی، بلکې لوړ مقاومت لري، بلکې د مخالفو خواوو ته په لوړو او حتی پوره اندازه د مقاومت وړتیا هم لري. که څه هم د امریکا اصلي خاوره د ایران څخه لرې ده، ولې د ایران تهاجمي وړتیا کولی شي د صهیونیست رژیم د خاورې سربېره په ټول منځني ختیځ کې د امریکا حیاتي او کلیدي گټې په نښه کړي. دوهم، د هرمتنګي کنټرولولو سره به ایران ټول نړیوال اقتصاد ګډوډ او

بحران ته وغورځوي، چې منفي پايلې به يې يقينا متحده ايالاتو ته هم سخت زيان ورسوي. دريم، د پوځي انتخاب کارول چې په تېرو جگړو کې يې عملي منطق نه درلود، به يوه ناوړه او فاسده کارت وي چې که دوام ومومي او ايران د الوتکو ضد وسلې ترلاسه کړي - لکه څنگه چې يې د جگړې په ورځو کې د امريکايي جنگي الوتکو د ويشتلو سره ښودلې وه - به برعکس پايله ولري.

دوهمه سناريو دا ده چې ترمپ به د اقتصادي فشارونو او پوځي بريدونو ترکيب وکاروي يعنې د لرې واټن څخه محدود او کم پوځي بريدونه سره به اقتصادي فشارونه يوځای کړي يا په بل عبارت، د اقتصادي فشارونو د زياتولو او د نورو بنديزونو لگولو سره او په ورته وخت کې کله ناکله او ناڅاپي بريدونه ترسره کولو سره به ايران په يوه اوږده جگړه کې ښکيل کړي، ترڅو د ايران په کمزوری کولو سره به په دغه هېواد کې حکومت بالاخره سقوط وکړي يا مجبور شي چې اطاعت وکړي. دا انتخاب هم ډير اسانه نه دی ځکه چې داسې جگړې کې د ايران ښکيلول کولی شي معکوسه پايله ولري، پدې معنی چې د جگړې دوام به پخپله د متحده ايالاتو لپاره هم زيان زيان رامنځته کوي. سربېره پردې، د هرمز تنگي تړلو او له هغې څخه رامنځته شوی اقتصادي فشارونو شدت سره به هم معکوسه پايله ورکړي.

دريمه سناريو چې ويل کېږي په لاره ده، د ايران سمندري محاصره ده. دا تاکتيک، چې هيڅ کښتۍ ته به اجازه ورنکړي چې د ايران بندرونو ته نږدې شي، د ايران اقتصاد نور هم ټکنی کړي. دا اختيار به هم اغېزمنه نه وي، ځکه چې بنسټيزه ستونزه، چې د هرمز تنگي تړل دي، پخپله د امريکايانو لخوا نور هم تړل کېږي، پداسې حال کې چې د ترمپ تر ټولو مهمه ستونزه اوس مهال د هرمز تنگي بند شوی حالات دي او د ترمپ د هڅو يوه لويه برخه د هغې بيا پرانيستل دي، کوم چې د ايران د سمندري محاصرې په صورت کې به يوازې د هغوي لپاره نورې خپلې ستونزې زياتې کړي.

بله لاره دا ده چې ترمپ ځان د جگړې گټونکی اعلان کړي، دا غوراوی د خبرو اترو د مخه له هغه وضعیت څخه د تېښتې په توگه اغېزمن کېدی شي چې هغه خپله رامنځته کړی و، مگر وروسته له هغه چې خبرې اترې ترسره شوې او مطلوبه پايله ترلاسه نه شوه، دا نشي کارول کېدی، ځکه چې پدې حالت کې به د جگړې او د خبرو اترو ميز څخه تېښته وگڼل شي، کوم چې د ناکامۍ په معنی دی. سره لدې چې پورته ذکر شوي ټول انتخابونه خپل محدوديتونه لري، د سيمې واقعيتونو او د ايران په وړاندې د متحده ايالاتو او صهيونيست رژيم لويو اهدافو ته په پام سره، ممکن ترمپ او نتانياهو د ايران له مسلې څخه لاس وانخلي او ممکن په هر قيمت او هر شکل چې وي، ايران له منځه يوسي يا يې تسليمېدو ته اړ کړي. يا دا چې شايد برعکس، دوي (امريکا+ صهيونيستي رژيم) به بايلونکي او د خپل بل کړي اور وروستۍ قربانيان وي.

د پورته ټولو انتخابونو برعکس چې د گټلو او بايللو په منطق کار کوي، وروستی انتخاب د دواړو خواوو لپاره دا دی چې د گټلو او بايللو طريقې سره د خبرو اترو ډگر ته ننوځي، د هغو اعظمي غوښتنو څخه تېر شي چې د يو لپاره بریا او بل لپاره زیان رامینځته کوي او مسله د يو بل څخه د امتیازاتو په ترلاسه کولو سره پای ته ورسوي. دا اختیار د څو دلیلونو لپاره مطلوب او وړاندوینه کېدونکی ښکاري. لومړی، پوځي انتخاب چې اوس یو اوربند حالت ته رسیدلی او که بیا وکارول شي، نو دا به دواړو خواوو ته لویه تباهي راورې؛ دوهم، د ایران لخوا د هرمز تنگي تړل او د متحده ایالاتو لخوا د ایران د سمندري محاصرې رامینځته کول به دواړو خواوو ته سخت اقتصادي زیانونه ورسوي، همدارنگه د متحده ایالاتو لخوا په یو اړخیز شکل د بریا اعلان، د نږدې څلویښت ورځنۍ جگړې د لویو نظامي او اقتصادي لگښتونو بې گټې کولو سربیره، یوازې د مسلې لوری له مینځه یوسي او په بنسټیز ډول به ستونزه حل نه کړي. له همدې امله، دا حقیقت چې دواړو خواوو له پوځي لارو چارو کار وانخیست، لکه د امریکا لخوا په پاکستان کې د [لومړي پړاو] خبرو اترو له ناکامۍ وروسته د ایران د انرژۍ پر زیربنا برید نه کول، ښيي چې دواړه خواوې په دې باور دي چې وروستی حل یوازې د ډیپلوماسۍ له لارې ممکن دی.

پایله

د امریکا او صهیونیست رژیم لخوا د ایران سره جگړه، چې اوس مهال د بې پایلې خبرو اترو او یوه نازک اوربند کې قرار لري، د لوبې د اختلاف او د صفر گټې پایله ده. متحده ایالات او د ایران صهیونیست رژیم د یو ځنځی ایران په لټه کې دي، پدې معنی چې د اټومي ټیکنالوژۍ پرته وی، د قوي اوږد واټن وسلو څخه بې برخې وي او په منځني ختیځ کې د هیڅ ځواک ونلري، پداسې حال کې چې ایران ته د دې مسایلو قبولول به د هغوی د اټومي، نظامي او سیاسي ټیکنالوژۍ د لمنځته وړلو او ویجاړۍ په معنی دی. په حقیقت کې، ډیپلوماسي او خبرې اتري، چې د تفاهم په اصل او د گټلو لوبې منطق پر بنسټ ولاړ دي، د داسې وضعیت په حل کې بې اغیزې وي، نو ځکه جگړه د وروستي او پرېکړه کوونکي انتخاب په توگه په اجندا کې واچول شوه. البته، ترمپ او نتانیا هو ارزونه وکړه چې د حکومت مشرتابه او قوماندې جوړښت ته د ضربې ورکولو سره، د نظامي او حتی اقتصادي زیربناوو ویجاړولو سره، به د ایران سیستم پای ته ورسېږي. البته د مشرتابه او د قوماندې د لوړ پوړو کچو له لاسه ورکولو سره سره، نه یوازې ایران کې د حکومت سقوط نه دی شوی، بلکې ایران له بل لوري دوښمن ته پرته له ځنډ څخه پوځي ځواب ورکړ. د پوځي تقابل سربیره، د هرمز تنگي تړل، وضعیت دومره پیچلی کړي دی چې وړاندې شوي انتخابونه نه شي کولای هغه حل کړي. که څه هم ډیري سناریوگانې د تصور وړ دي، په هیڅ یو کې یې د پوځي اقدام بیا پیل کول نه دي شامل. د بندیزونو فشار او د سمندري محاصرې شدت نشي کولی د اوسني پیچلي وضعیت څخه د وتلو لاره وي. له همدې

امله، وروستی. انتخاب دا دی چې ډیپلوماسی ته بېرته راستانه شي چې دواړه خواوې او نړۍ له دې حالت څخه وژغورل شي.

سرچیني

- ¹ ۴ نوع تحریمی که گریبان ایران را گرفته، چیست؟ بی‌بی‌سی فارسی، ۱۳۹۳/۹/۲۲، قابل دسترسی: [لینک](#)
- ² برنامه جامع اقدام مشترک میان ایران و کشورهای گروه ۱+۵، سایت وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران، قابل دسترسی: [لینک](#)
- ³ ترامپ خروج آمریکا از برجام را اعلام کرد. بی‌بی‌سی فارسی، تاریخ نشر ۲۰۱۸/۵/۸ قابل دسترسی: [لینک](#)
- ⁴ لاریجانی: آمریکا شرط گذاشت که برد موشک‌های ایران به کمتر از 500 کیلومتر برسد، تابناک، تاریخ نشر ۱۴۰۴/۷/۱، قابل دسترسی: [لینک](#)
- ⁵ US and Iran fail to reach a deal after marathon talks in Pakistan. Aljazeera, 12 APR 2026, available at: [Link](#)

د ستراتېژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز نادرولتي، غیر انتفاعي او خپلواک ارگان دی، چې په ۱۳۸۸ لمريز کال کې په کابل کې جوړ شوی. دغه مرکز د خپلو بې پرې او کره څېړنو له لارې، په افغانستان او سیمه کې د پالیسیو د ارزونې او بډاینې لپاره فعالیت کوي.

اړیکه:

ایمیل: info@csrsaf.org

وب سایت: www.csrsaf.org

+93780618000

شمېره: +93780618000

www.csrsaf.org

info@csrsaf.org